

DÜNYADA YENİ BİR MİLAT OLARAK COVID 19 VİRÜSÜNÜN İLETİŞİM BOYUTU

Dr. Öğr. Üyesi Osman Vedüd EŞİDİR
Fırat Üniversitesi

Dr. Gökhan BAK
Millî Savunma Bakanlığı

ÖZET

Dünyadaki sosyal olayları/olguları anlamak ve anlamlandırmak için milat olarak baz alınan Hazreti İsa'nın doğumu, milattan önce ve milattan sonra şeklinde tanımlanırken Mart 2020 itibarı ile artık dünyadaki toplumsal konuları Koronavirüs'ten önce ve Koronavirüs'ten sonra şeklinde yeniden ele alma zorunluluğu doğmuştur. Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. Koronavirüs dünya için bir milattır. Bu virüs bizim yaşam biçimimizi ve kültürümüzü değiştirerek yeni bir sosyoloji yaratmıştır. Bir sosyolojinin oluşması için çok uzun yıllar, bazen on yıllar hatta yüzyıllar gerekmektedir. Ancak herkesin şu anda aynı anda, aynı dakikada, aynı saniyede odaklandığı ve süreklilik arz eden bir yaşam biçimi kendi sosyolojisini de yaratmıştır. Bu, çok hızlı bir şekilde gerçekleşmiştir. Yüz yılda oluşabilecek bir sosyoloji birkaç haftada artık oluşmuştur. Davranışlarımıza, bire bir ilişkilerimize, aile ilişkilerimize, sosyal çevremize, dünyaya bakışa, sınırlara/renglere/düşüncelere/ırklara bakışımıza yönelik tüm sosyolojik bakış açımız yeni bir kimlik kazanacaktır ve bu dünyada yeni bir davranış şeklini doğuracaktır. Bu davranış şekli kimi yerlerde ciddi anlamda bozukluklara, ayrışmalara, kopuşlara neden olacak; kimi yerlerde de ciddi anlamda bütünleşmeleri sağlayacaktır. Ancak şu açık ve nettir ki; dünyada hak ve özgürlüklerin dönemi bir süre kapanacaktır. Bu virüsün insanlık tarihine sadece fiziksel anlamda 'yok etmek' dışında onun yaşam biçimi değiştirme anlamında da önemli bir etkisi vardır.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, İletişim, Sosyoloji, Küreselleşme.

THE ASPECT OF COMMUNICATION REGARDING COVID-19 VIRUS AS A NEW MILESTONE IN THE WORLD

ABSTRACT

In order to interpret and understand social cases and facts around the word, the birth of the Prophet Jesus was defined as before and after BC, and likewise as of March 2020, the necessity to reconsider the social issues in the world before and after Coronavirus was born. Nothing will be same anymore. Coronavirus is a milestone for the world. This virus has changed our lifestyle and culture, creating a new sociology. Lots of years, sometimes decades or even centuries are required for the formation of a sociology. However, such a continuous lifestyle and focus for everyone at the same time, in the same minute, in the same second has created its own sociology. This is happened very quickly. A sociology that may occur in a

century has now occurred in just a few weeks. Our entire sociological perspective towards our behavior, one-to-one relationships, family relationships, social environment, worldview, boundaries / colors / thoughts / races will gain a new identity and will create a new pattern of behavior in the world. This new pattern of behavior will cause serious disturbances, separations and breaks in some places; whilst it will derive serious integrations in some places. However, it is clear that; the period of rights and freedoms in the world will be closed for a while. This virus has a significant impact on human history, not only physically 'destroying' but also in terms of changing lifestyle.

Keywords: Covid 19, Communication, Sociology, Globalization.

GİRİŞ

Amerika Birleşik Devletleri'nde New York Belediye Başkanı yaptığı açıklamada “*Size sadece seçilmiş gerçekleri değil, tüm gerçekleri şeffaf bir şekilde açıklayacağıma söz veriyorum*” minvalinde konuşmuştur. Türkiye’de il ve ilçelerin hangisinde vaka ve ölüm sayısına ilişkin veriler devlet tarafından 01 Nisan 2020 tarihinde ilk kez açıklanmıştır. Türkiye’de Covid 19 virüsünden dolayı ilk ölüm vakasının görüldüğü 10 Mart tarihinden günler sonra yapılan bu veri paylaşımı için çok geç kalınmıştır (URL-1).

Dünyada kamudan ihale alan en büyük 3 şirket Türkiye’dedir. Kolin, Cengiz, Limak, Kalyon, Çalık, MNG adlı devletten ihale alan şirketler Türkiye kamuoyunda virüs bağıışı konusunda sınıfta kalmıştır. Dünyada kamudan ihale alan en büyük 3 şirket Türkiye’dedir (URL-2).

2019 yılında vatandaş geçmediği otoban ve köprülerden yaklaşık 8 milyar TL vermiştir. 2019’da dünyanın en büyük 20. Ekonomisi olan Türkiye’de 17 milyona yakın kişinin 1000 TL’nin altında bir gelire sahiptir ve bu insanlar Koronavirüs krizinde dışarı çıkmaya ihtiyaç duymaktadır. Eğer salgının yayılmaması isteniyorsa, yoksul insanların evde tutulmasının koşulları hazırlanmalıdır. Devlet insanların evde kalacağı koşulları oluşturmakla yükümlüdür. Devlet, öyle imkânlar tanımalı ki geçim derdi yüzünden insanlar sokağa çıkmak zorunda kalmamalıdır. Elektrik, su, doğalgaz, temel gıda ve vergi ödemelerindeki devlet desteği virüs krizinde yetersiz kalmıştır. Yapılması gereken en temel şey, hayatîyetin devam etmesidir. Devlet, kişiye değil, haneye (yaklaşık 5 milyon) aylık para ve temel gıda yardımı, elektrik-doğalgaz-su harcamalarına belli bir kota getirilip ona göre ödeme yapılmalıdır. Kriz bitene kadar faturalarda belli bir kota vatandaşlar tarafından ödenmemelidir.

KÜRESELLEŞME VE İLETİŞİM

Ülkeler veya ulus devletler dünya toplumunun bir parçası olduğundan dolayı, onların yaptığı hareketler diğer ülkeleri de etkileyecektir. Hem ülke bazında hem de uluslararası bazda doğru politikaların izlenmesiyle küreselleşme olgusu geri çevrilemeyecektir. “Küreselleşme bir anlamda, yaşadığımız dünyada toplumlar, kültürler arasında karşılıklı ilişkilerin ve etkileşimlerin artması ve hızlanması ile ilgili olguları kapsamaktadır. İletişim teknolojisindeki gelişmeler ülkeleri ekonomiden, siyasete kadar birçok alanda birbirlerine yakınlaştırmıştır” (İlgaz Büyükbaykal, 2008:40).

Ekonomik faaliyetlerde ve ticarete yaşanan durgunluk dünyada tavan seviyededir. Petrol lobisinin ABD’ye uyguladığı baskı söz konusudur. ABD’nin girişiyle Suudi Arabistan veliahdı Muhammed bir Salman’a yaptığı baskılar ile günlük 10, 15 milyon varil kısıntısı görülmüştür. ABD’de, mevcut üretiminde maliyet nedeniyle iflas eden veya ara veren

şirketlerin yol açtığı azlık kısıtlamaya neden olmuştur. Suudiler ABD tarafından büyük baskı altındadır. G 20 Enerji Bakanlığı olağanüstü toplantısında önemli kararların alınması beklenmektedir. Uluslararası Enerji Ajansı'nın G 20 ülkelerine petrol fiyatları düşükken alım yapıp stoklarını artırma tavsiyesi ile petrol fiyatlarının düşüşünün önüne geçilmesi ve fiyatların 30 dolar düzeyinde veya onun biraz üzerinde tutulması hedefleniyor. Bu fiyat savaşı geliri petrole dayalı olan İran, Irak, Venezuela gibi finansal kriz yaşayan ülkeleri etkileyecektir. Irak'ta petrolden sağlanan gelir sadece memurların maaşına bile yetmemektedir. Arz tarafında kesinti olduğunda petrol fiyatları yukarı yönde tepki vermektedir. Covid 19 salgını sonrasında Çin ve Hindistan stratejik rezerv alımına geçtiklerini açıklamıştır. Petrol fiyatları talebin desteklemediği yönelişlerde geri gelebilmektedir. Petrol fiyatlarının düşmesi petrokimya şirketlerini etkilemektedir. İhracat, turizm ile ilgili döviz kazandıran kalemlerle ilgili virüs salgını sonrasında kur endişesi vardır.

Çin, dünyanın iki numaralı ekonomisidir ancak üretimi kendi içerisinde tüketmek için yapmamaktadır. Tarım, biyoloji, genetik, sağlık, veri okuma teknolojilerini iyi kullanan ülkeler dünyada kazanan ülkeler olacaktır. Bir virüs dünyayı o kadar küçülttü ki herkesin her hareketinden herkes etkilenmektedir. Lafta kalan küreselleşmeyi insanlar iliklerine kadar yaşamaktadır.

Şefkatle halkı koruması gereken bir kurum olan Aile ve Sosyal Politikalar İstanbul İl Müdür Yardımcısı Nail Noğay, o göreve nasıl geldiğini, o makamda ne aradığı, neye güvenerek kendi adıyla böyle bir söylemde bulunabilme cesareti gösterdiği kamuoyunda tartışılmaktadır. Bir kamu görevlisi 'Geber' adlı bir kelimedenden ibaret olan o tweeti 7 saat silmemiş, 12 saat sonra da görevden alınmıştır. Yazdığının bir nefret suçu, insanlık suçu olduğunun farkında değildir. 9 Nisan 2020 tarihinde Twitter'da Türkiye gündemine bakıldığında 10,6 bin Tweet ile ilk sırada 'Geber' hashtag'in olduğu görülmektedir.

Koronavirüs Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıktıktan sonraki bir buçuk ay içinde virüsün yayılımını azaltmak için gereken önlemler alınmamış ve tedbirler ortaya konulmamıştır. Çok hızlı bir şekilde tanı kitleri ve testleri artırılsaydı ve temas meselesi çok iyi derecede ele alınsaydı virüsün etkisi daha da azaltılırdı. Bu; başka ülkelerin doğru politikalarını öğrenmek ve koordinasyonu kesmek anlamına gelmektedir. Hong Kong, Çin, Güney Kore nispeten Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'ya göre daha doğru sağlık politikaları ürettiler. Testler Asya'da daha fazla yapılmıştır. Salgının daha çok etkilendiği ABD ve Avrupa, Asya'ya göre salgını önleme konusunda daha başarısızdır. Ticaret sayesinde maskeler bir ülkeden diğer ülkeye gelmiştir. Koordinasyon doğru yapılırsa küreselleşmeden doğru yönde yararlanılabilir. Yapılması gereken en önemli işlerden birisi uluslararası kurumları kuvvetlendirmektir. 2. Dünya Savaşı sonrası kurulan Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Birleşmiş Milletler (BM), Avrupa Topluluğu (AT) ve Uluslararası Para Fonu (IMF) gibi kuruluşlar soğuk savaş sonrası genel anlamda dünya çapında başarılı geçen sürenin ürünlerindendir. 2. Dünya Savaşı sonrasındaki başarıyı özellikle vurgulamak gerekmektedir. Hiçbir savaşın olmadığı, insanların hayatlarının uzadığı, ülkelerin gayri safi milli hasıllarının büyüdüğü savaş sonrası 40 senelik bir zaman dilimi vardır. Bunları yaparken çok fazla ütöpik olmadan uluslararası dayanışmanın önemine eğilmek gerekir. Bir şekilde doğru bir koordinasyon sisteminin kurulmasına ihtiyaç vardır. Koronavirüs çok çok önemlidir ve bu durum birçok ülkeye problemleri değişik bir açıdan görme imkânı vermektedir. Çok büyük uluslararası bir diğer problem, çevresel problemlerdir. İklimin değişmesi, karbonun artması atmosfere zararı son derece önemlidir. 30 sene içinde bu problem büyüyecektir. Hiçbir ülkenin kendi başına bu sorunla başa çıkması mümkün değildir çünkü küresel bir problem söz konusudur. Uluslararası kurumlara ihtiyaç vardır. Pandemi/salgın gibi problemler olduğu zaman tüm dünyanın sağlık sistemi birbirine bağlıdır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Birleşmiş Milletler (BM) çok daha aktif hale

gelecektir. Uluslararası Para Fonu (IMF)'nin yeniden yapılanması, daha çok katılımın olduğu uluslararası bir boyuta gelmesi gerekmektedir. Şu anda ABD için geçerli şeylerin hepsi Türkiye için de geçerlidir. Kısa vadede doğru ekonomik politikalar izlemesine Türkiye'de ihtiyaç vardır. Ekspertize, teknokrasiye önem verilmesi, bilim dünyasının taleplerinin dikkate alınması elzemdir. Ekonominin geleceği, nereye gideceği Türkiye'de çok önemlidir. Türkiye iş gücünün ucuzluğu ile ileriye gidemez. Artık Türkiye'nin de Avrupa'daki ülkeler gibi teknolojiye dayalı olarak büyümesi gerekmektedir. Teknolojik olarak ileriye giden sektörlerde yatırımlar yapıp yaratıcı doğru kurumsal kararlar alınmalıdır. Yargı sistemi düzgün çalışmalıdır. Türkiye'nin verimliliğin artmamasının nedenleri kurumsal nedenlerle çok alakalıdır. Teknolojinin ve insan kaynaklarının en verimli bir şekilde kullanılması için kurumsal ve ekonomik anlamda doğru adımlar atılmalıdır.

SONUÇ

Koronavirüs salgının etkileri ele alındığında orta dönemle uzun dönemi ayırt etmek gerekmektedir. Tüm dünyada turizm, kısa vadede geri gelmeyecektir. Çünkü insanların sağlık problemi her şeyden daha önemlidir. Hatta virüs ortadan kalktıktan sonra bile insanların bir araya gelmesi, uluslararası forumlarda toplanması gibi etkinlikler ve seyahatler azaltacaktır. Uzun vadede ülkeler arasındaki koordinasyon azalacaktır. Bu durum da hem ülkeler arası iletişimi hem de kişiler arası iletişimi değiştirecektir. Birçok ülke koronavirüs konusunda değişik politikalar izlemiştir.

Dünyadaki sermaye, bilim ve teknoloji devrimi yaşamaktadır. Yaklaşık son yirmi yılda etkin olan silah, petrol vb sermayeler Koronavirüs miladından sonra ikinci planda olacak ve genetik, sağlık sermayesi ciddi anlamda birinci derecede büyüyen, yükselen, ihtiyaç haline gelen ve altın değerine kavuşarak kalıcı hale gelen sermaye olacaktır. Bu da dünyada artık sağlık konusunda yeni insanlar ve bilinçler yaratma gibi durumları ortaya çıkaracaktır. Bu virüs hem bir devrimi beraberinde getirecek hem de yapay zekânın bütünüyle egemen olacağı bir dünyaya açılan anahtar olacaktır.

KAYNAKÇA

Ilgaz Büyükbaykal, C. (2008). Küresel Medya Yapılarının Yoğunlaşması, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 31, 39-50.

URL-1: Türkiye'de ilk coronavirus vakası resmen açıklandı, <https://www.turizmgunlugu.com/2020/03/11/turkiyede-ilk-coronavirus-vakasi-resmen-aciklandi/> adresinden 01.04.2020 tarihinde alınmıştır.

URL-2: Türkiye'den 5 inşaat firması dünyada en fazla ihale alan ilk 10 firma arasında, <https://tr.euronews.com/2018/12/30/turkiye-den-5-insaat-firmasi-dunyada-en-fazla-ihale-alan-ilk-10-firma-arasinda> adresinden 02.04.2020 tarihinde alınmıştır.